

به نام خدا
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی شهید بهشتی
انستیتو و دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی ایران

مشخصات درس :

I. عنوان : بررسی وضعیت تغذیه

II. تعداد واحد : ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی

III. پیش نیاز : تغذیه اساسی ۱ و ۲، فیزیولوژی تغذیه

IV. زمان: یک شنبه ها

V. مدرسان

بخش نظری: دکتر نسرین امیدوار، دکتر ناصر کلانتری، دکتر آرزو رضازاده

بخش عملی: دکتر آرزو رضازاده

VI. هدف کلی :

در پایان این درس دانشجو باید قادر باشد روشها و فنون مختلف مورد استفاده در ارزیابی های تغذیه ای جامعه و شیوه های طراحی، اجرا و تفسیر آنها را تشریح کند و بکار بندد.

VII. هدف های ویژه:

انتظار می رود دانشجو در پایان ترم بتواند :

۱ - اهداف ارزیابی تغذیه ای جامعه را تشریح کند.

۲ - روشها و ابزارهای مناسب برای ارزیابی وضعیت تغذیه در سنین و موقعیت های مختلف را تشخیص دهد و بتواند بکار بندد.

۳- بتواند شاخصهای وضعیت تغذیه ای را در یک یا تعدادی از افراد یا گروه های اجتماعی سنی و ... اندازه گیری، تفسیر، تحلیل و نقد کند.

۴ - استانداردها و معیارهای مناسب برای تفسیر داده های وضعیت تغذیه ای را بشناسد و در تشخیص وضعیت تغذیه ای بطور نقاد مورد استفاده قرار دهد.

VII. روش ارزشیابی کلاس:

نظم حضور و انجام تکالیف کلاس (بخش عملی)

آزمون پایان ترم (بخش نظری)

روش نمره دهی :

الف (عالی) :	۱۸ - ۲۰	۱۰۰ - ۹۰ %
ب (خوب) :	۱۶ - ۱۷	۸۹ - ۸۰ %
ج (قابل قبول) :	۱۳ - ۱۵	۷۹ - ۶۵ %
د (ضعیف) :	۱۰ - ۱۲	۵۰ - ۶۴ %
ه (غیر قابل قبول) :	< ۱۰	< ۵۰ %

جل سه	موضوع	مدرس	منبع	تقویم ترم بخش عملی و تکلیف مربوطه
۱	مروری کلی بر ارزیابی تغذیه‌ای جامعه -مقدمه،اهداف و تعاریف	دکتر نسرين اميدوار		
۲	- آنتروپومتری -مروری بر اهداف و کاربرد روشهای مختلف اندازه گیری های تن سنجی (ترازو، قدسنج و کالیپر)	دکتر آرزو رضازاده		کارگاه تن سنجی ۱ (اندازه گیری وزن-قد، دور گردن، دور کمر، دور باسن و دور مچ)
۳	بررسی روشهای اندازه‌گیریهای ترکیب بدن و تفسیر آن	دکتر آرزو رضازاده		کارگاه تن سنجی آشنایی با دستگاه (Bio Imedance Analysis: BIA) و کالیپر و و دینامومتر دست
۴	-معرفی خطاهای رایج در اندازه گیری و روشهای کنترل اعتبار اندازه گیری ها و تصحیح خطا	دکتر آرزو رضازاده		
۵	-بررسی انواع نمایه های تن سنجی و تفسیر آن در مطالعات اپیدمیولوژیک	دکتر آرزو رضازاده		
۶	مروری بر اهداف و کاربرد انواع روشهای ارزیابی دریافت غذایی (یادآمد ۲۴ ساعته، ثبت غذایی، پرسشنامه بسامد غذایی خوراک، ترازنامه غذایی) در سطوح خانوار و فرد و مزایا و محدودیت ها	دکتر نسرين اميدوار		تمرین عملی مربوط به نحوه تکمیل پرسشنامه های: - یادآمد ۲۴ ساعت خوراک بسامد مصرف خوراک
۷	و انواع خطا در ارزیابی های دریافت غذایی، آشنایی با روشهای محاسبه و تفسیر و تصحیح کم گزارش دهی و بیش گزارش دهی انرژی دریافتی	دکتر نسرين اميدوار		
۸	نمایه های کیفیت، کفایت و تنوع غذایی در ارزیابی مصرف و کاربرد آنها	دکتر نسرين اميدوار		تمرین عملی نمایه های کفایت غذا
۹	ارزیابی کارکردی (فعالیت‌های زندگی روزانه و فعالیت بدنی، کیفیت زندگی)	دکتر آرزو رضازاده		
۱۰	ارزیابی بالینی (علایم و نشانه‌های حاکی از کمبودهای تغذیه‌ای)	دکتر ناصر کلانتری		
۱۱	ارزیابی بالینی (راهنمای تفسیر علایم بالینی)	دکتر ناصر کلانتری		

		دکتر ناصر کلانتری	ارزیابی بیوشیمیایی و بیوفیزیکی و آزمایشگاهی	۱۲
		دکتر ناصر کلانتری	ارزیابی بیوشیمیایی و بیوفیزیکی و آزمایشگاهی	۱۳
		دکتر آرزو رضازده	روش های ارزیابی سریع تغذیه ای در بلایا و شرایط اضطراری	۱۴
		دکتر آرزو رضازده	روش های ارزیابی سریع تغذیه ای در بلایا و شرایط اضطراری	۴۵
			آزمون پایان ترم	۱۶

منبع اصلی کلاس:

- ۱- Lee, R.D., and D.C. Nieman. ۲۰۱۰. **Nutritional Assessment**. ۵th edition, McGraw-Hill, Boston.
- ۲- Krause's Food & The Nutrition Care Process Fourteenth Edition, ۲
- ۳ - <http://www.who.int/childgrowth/en/>
- ۴ WHO: Department of Nutrition for Health and Development ۲۰۰۷. WHO Child Growth Standards: Methods And Development. WHO Library.

۵. غفارپور م، هوشیار راد آ، کیانفر ه. راهنمای مقیاس خانگی، ضرایب تبدیل و درصد خوراکی مواد غذایی. نشر علوم کشاورزی ۱۳۷۸.

منابع برای مطالعه بیشتر:

- ۲- WHO. Measuring change in nutritional status. WHO, Geneva ۱۹۸۳.
۳. Willett Walter . Nutritional Epidemiology, ۳rd Edition, Oxford University press. ۲۰۱۰.